

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Alapította : Dr. BOROS GYÖRGY.

Lőrinczy Dénes esperes-lelkész.

x Logo

Lőrinczy Dénes

1867 – 1936

Az unitárius egyháznak nagy halottja van. Ez év februárius hó 5-én megvált a földi szenvedésektől Lőrinczy Dénes turdai lelkész és arieszköri esperes. Több, mint egy fél esztendeje, hogy súlyosan szenvedett és a halála mégis meglepetés volt különösen a távollévőknek. Minden Főtanácson ott láttuk férfias, daliás alakját és hallottuk fölszólalásaiban, a komoly tanácskozások során az ő bölcs megfontolását, csak a legutóbbin, a decemberin nem volt jelen. Éreztük, hogy komoly oknak kell lennie, ha Lőrinczy Dénes esperes nincsen közöttünk. Az ő elmaradásának tényleg kényszerű oka volt, mert a súlyos betegség végre mégis csak legyőzte a 69 éves erős férfit s többé nem hirdeti az igét, nem vesz részt egyházközsége, egyházköre és az egyetemes egyház vezetésében. Most, midőn egy lelkesedéssel, lángolással, eszmény-nyel és folytonos munkával teljes életnek a világa kialakult, jó lesz egy futó pillantást vetnünk arra az életre, arra a nemes munkás férfiúra, akiről azt mondja a mindennapi megállapítás, hogy meghalt, elköltözött az élők sorából.

Lőrinczy Dénes Avrameştiben, ebben a törsgyökeres székely unitárius faluban született 1867-ben. E falu sok kiváló szellemet adott az unitárius egyháznak és a magyar közéletnek. Amikor ő született, az oly sokszor borus magyar égen az ég kiderült, az unitáriusok számára is ütött a szabadság órája; a sok elnyomatás és üldözés után haladás és fejlődés következett be, Dávid Ferenc lángoló lelke újra az unitarizmus vezérszellemé lett... Lőrinczy Dénest ez a lélek ragadta magával; ez tette őt igazán pappá. Lelkészi szolgálatait Hódmezővásárhelyen kezdette, chichisen folytatta, de ezen rövid állomások után, Turda hívta meg lelkészének, ahol 36 esztendőit szolgált. Ebben a szolgálatában teljesítette élethivatásának vezéreszméit. A mi viszonyaink között Turda mindig egyike volt a legjelentősebb lelkészi állomásoknak. Itt hirdették ki legelőször a vallásszabadságról szóló azt a törvényt, mely az unitáriusokat is magába foglalta. Ez az egyházközség a legújabb időkig iskolát is tartott fenn s mint ilyen, valamint megyeszékhely is jelentős hely. Népes unitárius gyülekezet, melynek nemcsak múltja, hanem jelene és jövője is van. E gyülekezetben soknemű egyházközségi munka kínálkozik, de e mellett egész sereg más kötelesség is vár rá. Turda városa egy szent hagyományt, az igazi erdélyi szellemet testesíti meg. Ez a szellem pedig azt követeli az embertől, hogy úgy szolgálja a saját egyházának ügyét, hogy másnak ne ártson. Vagyis: úgy szeresse egyházát, vallását, hogy azáltal az általános, egyetemes kulturát előmozdítsa s az egyetemes kereszténységnek is szolgálatot tegyen.

Lőrinczy Dénes munkakörét, melyet oly odaadással végzett,

a következő adatok jelzik. 44 esztendeig volt az Urnak ékesen szóló szolgája, az unitárius ígehirdetésnek ihletett ajku szónoka. Ebből a nagy munkaidőből, amely csak kevés kiválasztottnak adatott osztályrészüln, 36 esztendőt a turdai egyházközségnek szentelt. Élete összeforrott nemcsak az egyházközség, hanem Turda város életével is. 1932 október hó 9-én, papi szolgálatának 40-ik évfordulója alkalmával nemcsak egyházközsége, hanem az egész Turda városa — nemzeti és felekezeti különbség nélkül — igaz szívből jövő ünnepségben részesítette. Mint esperes, 28 évig vezette egyházkörét bölcseséggel és szeretettel. A főtanácsai gyűlésen és más ünnepélyek alkalmával gyakran volt ünnepi szónok és előadó. Mint egyházi tanácsos az egyház kormányzatában részt vett és a vezetőségnek mindenkor az osztatlan bizalmát bírta.

Társadalmi tevékenységéből pedig a következőket emeljük ki. A magyar pártnak diszelnöke volt, amely megtisztelést odaadó munkásságával és buzgóságával valóban kiérdemelte. A városában levő dalkörnek évtizedeken át lelkes, munkás elnöke. Ugyancsak diszelnöke volt a turdai magyar iparosegyletnek, a Hangya szövetkezetnek pedig vezető elnöke volt. Ezeknek a címeknek felsorolása is mutatja az ő soknemű munkásságát, amelyet az ő szép, Istentől megáldott életén át oly nagy sikerrel és megelégedéssel folytatott. Azt hisszük, nem tulozunk, midőn azt mondjuk, hogy halála nemcsak szeretett családjának és egyházunknak, hanem az egész magyar társadalomnak fájdalmas veszteséget jelent.

* * *

Lőrinczy Dénes esperes halálakor az igaz részvét oly hatalmasan nyilvánkozott meg, ami méltán mutatta azt a nagy szeretetet és méltánylást, amely őt körül vette. Temetése február hó 7-én volt, mikor is reggel 10 órakor a köri papság átvitte a nagy halottat a gyászházból az unitárius templomba. Ez alkalommal a dalkör vegyes karának éneke után Dr. Szathmáry Miklós lelkész mondott megható imát és bucsuztatta el forrón szeretett családjától. A délután $\frac{1}{2}$ 3 órakor kezdődött temetés alkalmából szívből jövő imát Lőrinczy István tb. esperes mondott, egyházi beszédet pedig Vári Albert teol. akadémiai dékán mondott, amely méltó volt a szónokhoz és méltó az elhunythoz, Egyházi ének során a turdai Magyar dalkör gyászdalt énekelt közének helyén s ezt valamint az éneket általában Erdős Mihály énekvezér vezette. Ezután a bucsubeszédék sora következett. Az egyházi főhatóság nevében Dr. Varga Béla főjegyző, az egyházkör nevében Gombási János köri jegyző, Árkosi Tamás az egyházköri lelkész, Adorján Géza ügyvéd, főgondnok az egyházközség, Özv. Velits Károlyné az Unitárius Nőkszövetsége, Késmárky Miklós s. lelkész az Unitárius Leányegylet, Nagy Mózes ref. esperes egyháza és hivei, Botár Gáspár róm. kath.

főesperes pedig a róm. katolikus egyházközség nevében mondottak megható bucsubeszédet. A hatalmas tömeg a város összes harangjainak zugása mellett kikísérte az oly nagyon megsiratott nagyhalottat a temetőbe, ahol a temetőgondnokság diszsihelyet jelölt ki a megboldogultnak. Itt az óturdai Ref. Férfikar énekével kezdődött a szertartás, amelyet Ladányi György karnagy vezetett. Ezután dr. Gál Miklós a magyar párt központja s a megyei és városi tagozatok, az egész magyarság nevében mélyen megindultan vett bucsut az elhunytól. Az Iparos Egylet nevében Farkas Imre beszélt megható érzéssel. Végül Farkas István alpolgármester a turdai Magyar Dalkör és a Magyar Dalosszövetség központi vezetősége nevében méltatta Lőrinczy Dénes esperes munkásságát mélyen szántó szónoki beszédben. Ezalatt pedig a turdai Magyar Dalkör Erdős Mihály karnagy vezetésével csöndesen egy gyászdalt énekelt, mikor is az alkony már leszállt s a csöndes dal hatása alatt a mély gyász könnyekben tört ki s a nagy közönség otthagya Lőrinczy Dénes földi részét a friss hantok alatt s magával vitte egy nemes harcot megharcolt élet, egy igaz munkás ember, egy izzig-vérig magyar lelkipásztor föl-emelő emlékét.

Gyallay Domokos a Petőfi Társaságban.

Örömmel adunk hírt kedves olvasóinknak arról, hogy Gyallay Domokost a székely nép legkedveltebb és legtehetségesebb íróját a Petőfi Társaság is levelező tagjai közé választotta. Korábban már a Kisfaludi Társaság is kitüntette volt jeles székely írónkat azzal, hogy tagjai sorába választotta. Február hóban meg is tartotta székfoglaló előadását egy népies tárgyú elbeszélés felolvasásával, amellyel szerző nagy sikert ért el. Gyallay kitüntetésében az igazi népies, nemes szellemű művészet megbecsülését látjuk. Büszke örömmel kívánunk jó szerencsét és még sok sikert Gyallay Domokosnak már csak azért is, mert az 1900-as évektől kezdve Gyallay lapunknak is állandó munkatársa. Korábban költeményei, majd később elbeszélései jelentek meg lapunkban, melyekből mind nemes érzés, vallás-, nemzet-, család- és egyházszeretete sugárzik ki. Tárgyának megfelelően stílusa is nemesen egyszerű és tiszta, nemes, emelkedett szellemű.

Merre?

*Ezer csillaggal néz rám az este;
ezer fagyos szem rám meredve
s én nézem bámulva, dideregve.*

*Az őszi estében ezer titok...
még én is lassan szárnyat nyitok
s indulok csendbe, mint a titok...*

Ki tudja vajjon merre, merre?

Székely Gyula.

Az unitárizmus olyan, mint a hegyen épített vár.

Mult számunkban említés volt arról, hogy Dr. Hall Alfréd angol unitárius lelkész, a világ szabadelvű keresztényei egyesületének elnöke felhívást intézett a világon élő összes unitáriusokhoz, hogy egy meghatározott napon tartsanak nemzetközi unitárius vasárnapot, ami meg is történt.

A közös imádkozásnak és lélekben való egyesülésnek, a nagy emberi- és keresztényi eszményekről való megemlékezésnek ez az alkalma bizonyára mély hatást tett minden unitáriusra, aki ilyen istentiszteleten résztvehetett. Főlemelő lehetett mindenkire az a tudat, hogy bekapcsolódhatik a világ 20 millió unitáriusának lelki világába s eredeti tisztaságban és szépségben tárulhatott fel előtte az unitárius eszme, az Egy Isten hitének felséges eszménye, mely hitelődeinket a közel 400 esztendőn keresztül lelkesítette, az üldözések között kitjrtásra buzdította s mindig érezte, hogy az unitárizmusnak jövöte van.

Magunk részéről nem kis önbizálommal mondhatjuk, hogy mióta az unitárius hitfelfogást öntudatunk világánál megismertük s annak igazságát kiirthatatlanul szívünkbe zártuk, azóta változatlanul valljuk, hogy legtöbb joggal az unitáriusok vehetik ajkaikra a Jézus szavait: »Ti vagytok a világ világossága; nem rejtethetik el a hegyen épített város.«

Más vallásos felfogások között az unitárius gondolkozás valóban olyan, mint a hegyen épített vár a többi fényes paloták és egyszerű házak mellett. Fölötte helyezkedik el mindeniknek. Az ablakain kisugárzó világosság feltűnik sokaknak s néha olyanokat is megállásra készít, akik különben közönyösen szoktak elmenni a vallásos kérdések mellett.

Már szinte 400 esztendeje, hogy az unitárius hitfelfogás a nép szívében gyökeret vert s Erdély vallásos gondolkozásában, ha egyelőre rövid időre is, vezető szerephez jutott. Azonban az unitárius hiteszmével is úgy volt, mint ahogy minden hirtelen előtörő és fejlődésre hivatott gondolattal többnyire lenni szokott, t. i. amint káténk is mondja, ha valaki valamiben kitűnik, mások fölé emelkedik, mindjárt ellenségei támadnak, — világosság fiai mellől most sem hiányoztak a sötétség gyermekei, kik irigységgel és féltett önérdekkel a feltűnt világosság ellen törtek. A megismert igazságnak szembe kellett néznie a gyűlölködés és alattomoság sebeket osztogató hatalmával. Az őszinte, bátor meggyöződésnek el kellett szenvednie a haladni nem akaró világ letipró törekvéseit. A hegyen épített vár erős viharok, pusztító fertegnek, az ellenséges indulat megsemmisítésre törekvő támadásainak volt kitéve évszázadokon keresztül s bizony még ma sem lehet egészen nyugodt és szabad az élete. De a világosságot kioltani, az igazságot utjában feltartóztatni, a hegyen épített várat elrejtteni vagy éppen lerombolni nem lehetett soha.

Az igazságnak és világosságnak az ereje áthatolt hegyeken, országhatárokon, végtelen tengereken. A hegyen épített várból a fény ég felé tört s visszasugárzott az emberi szivekbe, s ha falán egyik helyen meggyöngült is a gyertya fénye vagy éppen kialudt a lámpa, a másik helyen felgyult és tovább világított még szebben, megkapóbban, erőteljesebben.

Igy jutott el az unitárius vallás tisztasága és szépsége részint Erdély bércei közül, részint a természetes vallásos gondolkodás önmagában rejlő erejénél fogva előbb Angliába és Amerikába, idővel a világ más részeibe. Ma már az öt világrésznek alig van mivelt országa, hol az unitárius hitfelfogás ismeretes ne volna. Európa különböző népei között, de még a távol kelet országaiban is már a világháboru előtt szilárd alapot nyert az Egy Isten eszme s azóta fokozatos fejlődésről beszél a lelki haladás szelleme. Pár év előtt olvastuk, hogy pl. a Filippi szigeteiken egyszerre 3 millióval szaporodott az unitáriusok száma. Ma már az egész világon meghaladja a 20 milliót.

El tudjuk-e képzelni, meg tudjuk-e érezni, hogy mit jelent az, amikor 20 millió hitben erős ember emeli föl lelkét az egyetlen egy Istenhez és gondol egymásra abban a mély és őszinte meggyőződésben, hogy az ő hite »a világ világossága?« Lehet-e elrejtteni és féltetni az olyan várat, mely magasan áll a lelki világban s melyre minden országból vigyázva néznek fel a szellemi haladásban és vallásos felvilágosodásban élő emberek? Lehet-e csüggedni, amikor faluhelyen a nép évszázadokon keresztül megvédelmezte és megtartotta a tiszta unitárius hitet vagy ha a nagy város tizezrei között talán kevésnek látszik a számunk, amikor közelben és távolban egész községekben ég, lobog az unitárius hiteszme tiszta lángja? Szabad-e az élet nyomasztó sulya alatt is bizalmatlansággal lenni az unitárius vallás jövőjével szemben, mikor az egész világon egyszerű sorsban levő, de tulnyomó részben a mivelt emberek folyton növekedő száma vallja és hirdeti, hogy az unitárius vallás »a világ világossága«, mert ez a legtisztábban ápolja a szivekben a Jézus hitvilágát, az evangélium szellemét? A világon bárhol élő unitárius testvéreim, menjetek el és mondjátok meg barátaitoknak és ismerőseiteknek, kik nem unitárius, hanem más nevet viselnek, hogy vizsgálják meg Jézus természetes gondolkozásának és hitvilágának alapján nyugodtan és őszintén vallásos meggyőződésüket s meglátjátok, hogy mennyien fogják azt mondani, hogy ők is unitáriusok, csak nem annak születtek és nyilvánosan még nem csatlakoztak. Menjetek el és keressétek fel a világ bármelyik országában a legmiveltebb embereket és meg fogjátok látni, hogy nem 20, hanem 100 milliókra megy azoknak a száma, kik unitárius vallásos felfogásban élnek, de más nevet viselnek. Amióta az unitárius vallásos felfogás létezik, azóta a szellemi haladás és felvilágosodás arról beszél, hogy ez a »világ világos-

sága«. S ha a hegyen épített várat nem lehet elrejtteni, annál kevésbé a szellemi várat, mely magától világít.

Ebben a tudatban s az unitarizmus erőteljesebb kibontakozása reményében nézzünk szét a világ minden tájára. Lelkünk keresse fel az unitárius hitvilágban és szabadelvű vallásos felfogásban élő embereket, hogy a jelen nehézségei hordozására és a jövő küzdelmeire új erőt, bátorítást nyerjen hitünk tisztaságának és szépségének a fényinél. A hitigazságra törekvés a magasan álló szellemi vár erejével egyengesse az utat a lelki haladás számára, hogy mind inkább átérezzük Jézus szavainak jelentőségét: »ti vagytok a világ világossága: nem rejtethetik el a hegyen épített város«.

kl.

Részlet Goethe Faustjából

Dóczy Lajos fordításában.

Margit:

Hiszed-e Istent?

Faust:

Ne értsd visszára, szépséges szívem!

Ki hívhatná neven?

Ki vallhatná,

Hogy: Hiszem én?

S kiben van érzemény

És merné mondani:

Hogy nem hiszi?

A mindent ölelő

A mindent éltető,

Nem éltet ő, nem ölel ő,

Engem, téged, magát?

Nem hajlik fenn a menyek boltja?

Nem áll erőben lenn a föld?

S nem intenek éjjelente

Örökkévaló csillagok?

Nem lát szemedbe a szemem?

S benned, körülted, szívbe, agyba

Nem tör-e minden

S ireg-forog örök titokban,

Élláthatatlan láthatóan?

Színig töltsd ezzel szivedet,

S ha csordulásig boldogított,

Nevezd, ahogy csak tetszik:

Boldogság! Szív! Szerelem! Isten!

Nekem szavam rá nincsen!

Csak érzés minden.

A név csak hang, a szó csak pára,
Csak köd a mennyei sugárra.

Margit :

Mind szépen, jól van kigondolva,
Körülbelől a pap is mondja,
Csakhogy nem ilyen szóval épen.

Faust :

Ezt mondja szive belsejében
Minden, kire a nap tekint.
Mindenki önszava szerint,
Hát miért ne én a magam nyelvén ?

Margit :

Igy hallván én is helyeselném,
De sántikál egy kicsit;
Nincs benned keresztényi hit.

Bibliai történetek.

Az egyiptomi bábák.

II. Mózes 1, 6—21.

József halála után a zsidók sorsa Egyiptomban rosszra fordult. Izrael fiai ugyanis nagyon elszaporodtak, meggazdagodtak s az ország különféle helyeire letelepedtek. Az új király nem ismerte Józsefet, nem tudta, vagy nem is akarta tudni, hogy József milyen jó szolgálatot tett Egyiptomnak s féltékenységében így szólott az ő népének: »Íme az Izrael fiainak népe több és hatalmasabb nálunknál. Nosza, bánjunk okosan vele, hogy el ne sokasodjék és az legyen, hogyha háboru támad az ellenségeinkhez adja magát és ellenünk harcoljon.« Hogy a zsidó nép szaporodását és elhatalmasodását meggátolja, Egyiptom királya nehéz munka teljesítését követele a zsidóktól. Azt gondolta, hogy ezáltal a zsidók elfognak pusztulni. Nem úgy történt. A zsidók a nagy teher alatt még jobban megerősödtek és elszaporodtak. Erre a király így szólott a bábákhoz: Amikor héber asszony szül, ha fiut szül öljétek meg, ha leányt szül, hagyjátok, hadd éljen. A bábák azonban félik az Istent és nem cselekedének úgy, amint Egyiptom királya parancsolja vala nekik, hanem életben hagyják vala gyermekeiket. Amidőn azonban a király felelősségre vonta a bábákat, hogy miért nem teljesítették a király parancsolatát, a következő kifogással mentették ki magukat: »A héber asszonyok, nem olyanok, mint az egyiptombeliek; azok

életelevenek ; minek előtte a bába hozzájuk eljutna, már szülnek.«
 »És lön, hogy a bábák félek Istent, megszorítá házuk népét.«

Ez a régi történet nagyok sokat mond, nagyon tanulságos.
 Akinek van füle a hallásra, hallja.

Az elhunyt V. György angol király és a Biblia.

A Manchester Guardian című nagy angol lap írja a következő jellemző, kedves kis történetet az elhunyt nagy királyról.

Windsorban és a Buckingham palotában a látogató csak a különleges, előirt alkalmakkor láthatta őt. Ott úgy élt, — s úgy is kellett élnie — mint egy király. Sandringham-ben (vidéki családi birtokán) úgy élt s úgy is szeretett élni, mint egy vidéki földesur, barátai s alkalmazottai között. Itt történt egy alkalommal, hogy amikor a Sandringhami vasárnapi iskolában ő osztotta ki a díjakat, azt mondotta egy kicsi lánynak, aki ajándékot kapott a bibliai tárgyakból adott jó feleleteiért; »Örvendezek, hogy ezt az ajándékot neked adhatom. S én úgy érzem, hogy nekem jogom is van ezt az ajándékot neked adni. Csaknem ötven esztendővel ezelőtt megígértém édesanyámnak, hogy mindennap elolvasok egy részt a Bibliából s ezt az ígéretem mindig megtartottam.« Ez a kicsiny történet mindennél többet árul el abból, hogy mi volt az ő egyéni nagyságának, szeretetreméltóságának, igazságosságának fő forrása s mi tette azt, hogy nemcsak hivatalos gyász, hanem népének őszinte könnyei kísérték utolsó útjára.

Kövári Jakab.

Értesítés.

Az »Unitárius Tanítók Ált. Egyesülete« 1935 december 14-én tartott közgyűléséből felterjesztett jzk.-ben kérte Főhatóságunkat, hogy az »Erdélyi Iskola«-nak mint jelenlegi helyzetünkben leginkább megfelelő pedagógiai szaklapnak megrendelését tegye lehetővé iskoláink részére.

Örömmel közlöm elemi iskoláink vezetőségeivel, hogy Főhatóságunk részéről készséges megértéssel találkozva, 65—1935. sz. E. K. Tanács határozatban a következő leiratot kaptam:

»A jzk. 2. pontját illetően az iskolaszékeket felhívja arra, hogy a Clujon Dr. György Lajos szerkesztésében megjelenő »Erdélyi Iskola« c. folyóiratot, mint szükséges szaklapot már most rendeljék meg az elemi iskolák előirányzott dologi kiadásai terhére.«

Előfizetési ár 1 évre: 150 Leu.

Kiadóhivatal: Cluj, Strada Cogălniceanu 7.

Cluj, 1936 febr. 20.

Patakfalvi Zsigmond.

Szeretet után vágyódsz? Szeress.

Hűség után vágyódsz? Légy hű.

A világ olyan, mint amilyennek lelked tükrében látod.

Az indiai hirnökből.

TŰZHELY MELLETT

A fehér ördög.

Nem tudom, ma hogy van, de régen a tatárnak is megvolt a maga ördöge: a *dzsín*.

A *dzsín* éppen olyan féelme és veszedelme volt a tatárnak, mint az ördög a székelynek.

De színében merőleg különbözött az ördögtől. Az ördögöt ugyanis feketének, a *dzsínt* pedig fehérnek látták, akik látták.

* * *

Történt pedig 1690 esztendőnek őszén ilyen dolog.

A két Homoród völgyét tatárhad szállta meg. Zsákmányoltak, égettek, pusztítottak az ők gonoszságuk szerint. Rabokat is szívesen szedtek volna az elévaló, értékes székely nemesek közül, de ezek idején elrebbentek a hivatlan vendégek utjából. A hír a tatárok jöveteléről ugyanis már a nyáron végigharangozott a Székelyföldön. Már akkor megesett a bódulás derekasabb része. Hishomoród völgyének a népe az almási barlangba, Nagyhomorodé a bágyi vár födele alá bujt a fergeteg elől.

Hogy aztán a tatárok nem jöttek mindjártást, a férfiak kijártak a várból s kellő vigyázás mellett tovább végezték az őszi munkát. Hordottak, csépeltek, új vetésre szántottak, gyümölcsöt szüreteltek. Csak akkor zárkóztak be teljességgel a várba, mikor a tatárok füstjét orrukba verte a szél.

Szép meleg ősz volt, a tatárhad ugyancsak megülte a gazdag vidéket. Éltek, prédálták, vesztegették a tele csüröket és rakott asztagokat.

Legfőképpen azon mesterkedtek, miképpen férközhetnének hozzá a menedékhelyekhez, miképpen koppaszthatnák meg az összebujt keresztény nyájakat. Különösen a bágyi várat lesték: ott volt a nép tollasabbja.

Rendes hadi fortélyokkal kezdték környékezni a várat.

A főcsapat lenn táborozott a völgy falvaiban. Fönt, Bágy községe alatt, őrség állott lesben, amely őrszemeket állított a váralja mentén: nem csapnak-e ki a várból a tökéletlen gyaurok? Hátha még nyelvet is foghatnának a várbeliek közül? Kiszorítanák belőle, hogy milyen környülállások között él odabent a nép és hol lehetne legbátorságosabban megütni a falakat?

A várban bizony napról-napra sanyarubban voltak a székelyek. Ki hitte volna, hogy ilyen sokáig itt fognak élni a gonosz vendégek? Félelmesen apadt az élés a hombárokából, átalvetőkől, ászkokból.

Hát akinek már a felköltözéskor szűken volt a költsége? Mert bizony ilyenek is bőven találkoztak a hat falu népe közt. Pákay János a bányai szent eklézsia tanító mestere tagadhatalanul ezek közé tartozott. Mesturam sok-sok étkes kis cseléddel és igen könnyű tarisznyával futott föl első megriadáskor a falak és bástyák oltalma alá.

Nem kényelemszeretetből indult el ösztövért tarisznyával. Vállalt volna ő súlyosabb terhet is, de úgy állott a dolog, hogy ilyen időtájban otthon sem valának eltett javai. Éppen a két közön találta a futás: amikor a tavalyi kepe már fogytán volt, az új pedig még nem gyűlt össze.

Egy napon hát megszólította a várpiacra Kánya Pétert, az eklézsia kurátorát, járja el a híveket, hogy képezzenek itt is valamit a szorult és szűkös állapothoz képest, mert különben éhen halnak a kis cselédek.

A kurátor igazságosnak tartotta a mester kívánságát, kosarat kerített és végigjárta a híveket. Hiszen adakoztak szépecskén, kitől ami telhetett.

Mesturam zsákjainak üressége azonban mélyebb volt, sem hogy azt egyszer való kosarazással tele lehetett volna tömni. Másodszor is, harmadszor is el kellett indulnia Kánya kurátornak.

Mi tagadás, minden uttal kevesebbet eresztett a könyörületeség csapja. Mindenki a maga háznépének megmaradására tartogatta, dugta az elemózsiát. Negyedszer már el sem indult a kurátor, hanem azt mondotta Pákay mesternek:

— Önként már nem adnak, rájuk kell hát parancsolni. Beszéljen mesteruram a kapitánnyal: ha megkopogtatná az olajos korsót...

A mester dályai Kandó Mártonhoz, a vár választott kapitányához folyamodott. Ennek ugyanis sok dolga, bosszusága volt a rendtartással, a Pákay kérése éppen rossz kedvében kapta. Rövid uton magához citálta hát Kánya kurátort s morgyálisan rája támadt.

— Micsoda istentelen népek vagytok ti, bányaiak, hogy a belső embereiteket éheztetitek? Meg ne halljam, hogy a mesteretek panaszkodik: azonnal szedd össze a presbitereket, a mester szükségét eloszlassátok.

S már szaladt is egyéb dolga után Kandó kapitány.

— Most aztán mi lesz velünk? — nézett Kánya Péterre nagybusan a mester.

— Összehívni a presbitereket? — bucsálódott a kurátor. — Birót vonunk törvényre, mesturam, nem sok fogantatja lesz annak. Én csodát nem tehetek, sziklából vizet nem bocsáthatok. Kegyelmed is törje kissé a fejét, mihez nyulhatnánk?...

Egy óra sem telt bele, Pákay János fölkereste a kurátort és kihívta a fal tövéhez tanácsot ülni.

— Volna egy gondolatom, mit szólna kegyelmed hozzája?

— Mondja, mesturam!

— Ha kitudnék a várból sajdulni egy órácskára... A futás előtt nyers dióval hordtam meg a házam hiját. Eddig jól megszáradt a dió a száraz helyen, emberül lehetne táplálkozni vele. Ha abból elhozhatnék valamennyit! A kis cselédeim mindig meghiznak a dión, bizonyosan kapnának rajta szegénykék...

— Hová gondol, mesturam? — hüledezett a kurátor. — Tudja, hogy milyen szigorú rendelet alatt vagyunk. Senkinek sem szabad kivenni a várból.

— Kegyelmed tagja a fegyveres őrségnek, segíthet, ha egy kicsit meggondolkozik! — hunyorított a mester a kurátor szemébe. Kánya pedig hümmögött, csóváltgatta a fejét.

— Hiszen megvan bennem a jóakarát, de ha rajta veszünk... Ha a tatár kezébe kerül mesturam...

— Nem fogok a tatár kezébe esni, affelől nyugodt vagyok. Isten nem fogja szenvedni, hogy a gyermekeim éhhalállal veszzenek el. Az emberek elhagytak, de az Isten nem fog elhagyni...

A kurátort megindította a Pákay János nagy bizodalma.

— Jól van, ma éjszaka jöjjön el a kapuhoz! — mondotta a mesternek csendesén. — Én fogok akkor a kapunál strázsálni, kibocsátom Isten nevében...

Parolát csaptak a megegyezésre.

Kánya Péter buzgón sétált alá s fel a kapuőrsegen. Éjfél-tájt valaki megrántotta hátulról a ködmönét. Odanéz, hát egy ember áll mellette ingben, lábravalóban mezítláb.

— Né, né, mesturam, hát csak így változóban? — meresztett nagy szemet a kurátor.

— Így léptem ki a kamarából! — kacscintott a mester. — Ott járt-kelt az ő, nem akartam gyanút kelteni az öltözködéssel. Senki sem vett észre, nyisson kaput kegyelmed.

— Jó, nyerjük meg az időt! — tessékelt a kapu felé Kánya Péter a mestert. — Egy óra múlva azonban visszajöjjön mesturam, mert azután váltakozik az őrség, más fog a kapunál strázsálni.

Szót fogadott Pákay János, visszajött őrváltás előtt. Ugyancsak darabosan szakadt belőle a lehelet, amint befordult a kapun s megállott a kurátor előtt.

— No, jó véggel járt? — kérdezte Kánya Péter.

Pákay uram nem tudott egyhamar szólni a nagy szuszogástól. Kezével mutatott a fehérneműjére.

Szemléli a kurátor, hát a mester ingeálja a lábravaló korcáig, a lábravaló szára bokakötéséig telistele dióval. Ugy festett, mintha egy derékaljat átkötöttek volna középen.

— Kergették mesturamat?

— Nem kergették. A nagy tehertől szuszogok. Ők futottak el... két fegyveres tatár...

— Hát mégis találkozott velük? — riadt meg a kurátor. — Hogy esett a dolog?

Végre meglassudott a mester fujtatója, szólni kezdhetett.

— Hát az ugy esett, hallgassa meg kegyelmed. Baj nélkül eljutottam a parokhiáig, fölmentem a hijuba s rákni kezdtem a diót a ruhám alá. Már jóformán megrakódtam, mikor valami furcsa beszédet hallottam a ház büttüje felől. Föl sem ocsudtam az ijedtségből, hát egy hegyes tatár süveg ütközik föl a hiju ajtaján. Meglapultam a födél alatt, de csak felém tapogatózik a kutyafülű! Mit tegyek uramfia? Megugrottam magamat s a dió rettenetes zörgedelmével lecsusztam a lajtorján. Ki akarok szökní a pitvarból, hát látom, hogy cseberből-vederbe: az ajtóban másik tatár áll lándzsásan. A hasam felé dőf, de a dió nagy zörgéssel fölfogja a dőfést, én állok merőn a lábamon... Ujra szur, de semmi bajom! Hirtelen elordítja magát a maga pogány nyelvén: *dzsín, dzsín, dzsín!* S megfutamodik a kapu felé, de kiabál és hadonászik, mintha darazsak üzték volna: *dzsín, dzsín, dzsín!* Én is utánna, hogy a másik tatár kezéből szabaduljak. De a másik is feledte rajtam kapni, megkerült az udvaron és ordítva szaladt társa után: *dzsín, dzsín, dzsín!*... No, én is használtam a tágulást s nekirugaszkodtam a vár útjának. Isten segedelmével itt a dió, — zörgette meg terhét boldogan Pákay mester.

* * *

Krónikák is tudnak róla, hogyan lett »fehér ördög« a bágyi mesterből! Mert krónikára méltó esemény lett abból.

A két meggabalodott tatár ugyanis a dzsín hírével fölverte a falu alatt levő őrséget, ezek lelket vesztettek, megfutamodtak és fölverték a völgyben táborozó sereget. Végül senki sem tudta, hogy mi a baj, de mindenki kiabált és lóra ragadozva menekült napkeletre, Krimia felé. Reggelre ugy eloszlott a tatárhad a két Homoród-völgyéből, mint a köd.

Nem is igen jöttek azután Erdélybe. Pedig a székelyek akkoriban ugyancsak fenték a fogukat, hogy legközelebb nem pajzsosan, hanem ingben és lábravalóban fognak éjjeli viadalra kelni a pogánnyal.

Gyallay Domokos.

A hithűség példája.

Lengyelország a XVI. században és még azelőtt is szívesen befogadott minden haladó eszmét. Mivelt és nagyhatalmu nemesség, józan, természetes ésszel megáldott nép örömmel fogadott mindent, ami új és értékes volt. A XII. századtól kezdve már a Vald Péter eszméi hazát találtak a lengyeleknél. Mielőtt az olaszországi Vicenzából az Isten egységét hirdető társaságot szétkergették volna már Lengyelországban volt az unitárius eszménynek egy bátor hitvallója és vértanuja Vogel Katalin személyében. Ez az egyszerű nő püspökök, kanonokok és egyetemi tanárok előtt bátran tett tanubizonyságot az Isten egységéről, a következő szavakkal: »Istennek olyan értelemben, mint az embernek, soha fia nem volt. Isten örökkévaló, valamint nem született, nem is halhat meg. Minket tart fiai gyanánt és mindnyájan az ő fiai azok, akik a tőle rendelt utakon járnak.« E bátor

biztos hitet valló meggyőződést a krakkói püspök veszedelmes eretnekségnek minősítette és Katalint fölhevítte, hogy meggyőződésével hallgasson. Minthogy Katalin asszony tudományát nem rejtette véka alá, máglyán megégették. Így lett Vogel Katalin Lengyelországban az unitárius hitnek legelső vértanúja. Lám, ilyen világ volt valamikor régen, amit mi régi jó időknek nevezünk. S abban az időkből sokan kitarítottak hitük mellett a halálig is. Ilyeneké az Isten országa, ezek koronáztatnak meg az igazak koronájával.

A fajegészségügy kérdése.

A vallás mindig benső, meleg viszonyban volt az egészségügy kérdéseivel, sőt régebben a vallás szabályai egészségügyi rendelkezések is voltak. A Dávid Ferenc Egylet ezzel a kérdéssel az elmúlt ötven év alatt igen gyakran foglalkozott, hiszen a vallásos és erkölcsös élet ébrentartása már magában véve az egészségügy egyik lényeges támasza. Ennek a különben eléggé nem méltányolható munkának azonban volt egy hiánya, hogy nem volt megszervezve s különösképpen az orvosi szakmunka nem állott rendelkezésére. Ujabban a református férfiszövetség külön közegészségügyi szakosztályt létesített a kebelében, a katolikus népszövetség pedig egy alaposan átgondolt tervet készített népünk egészségügyének a fellendítésére. Népünk, fajunk egészségügyét igazán csak úgy tudjuk szolgálni, hogy ha lelkes, ügybuzgó, a szent célért lelkesedni tudó, igazán hivatásuk magaslatán álló, önzetlen társadalmi érzékkel bíró orvosokat tudunk megnyerni az ügynek. A Dávid Ferenc Egylet központi választmánya most foglalkozik ezzel a nagyfontosságú kérdéssel s éppen ezért felkérjük az egyházköri és egyházközségi alakulatok elnökeit és más vezetőit, hogy erre vonatkozó terveikről szíveskedjenek a központi elnökséget értesíteni.

A Dávid Ferenc Egylet házbálja. Februárius 11-én fényes sikerrel végződött mulatságot rendezett a központi választmány hölgybizottsága főtiszt. dr. Boros Györgyné vezetésével. A vendégszerető püspöki pár ezuttal is az önfeláldozásnak legszebb példáját mutatta azáltal, hogy egész lakását átengedte a mulatság részére. A rendezéssel járó fáradságos munkából első sorban a hölgytagok vették ki részüket, az ők érdemük tehát, hogy egyletünknek ez a vállalkozása anyagilag és erkölcsileg is kitűnően sikerült. A régi D. F. Egyleti báloknak intim, elegáns hangulata elevenedett föl ezen az estén a város vezető-társadalmának találkozásában.

A D. F. Nőegylet februárius 22-én este az egyháztól bérelt helyiségében jelmez-estélyt rendezett, melynek kiváló erkölcsi és anyagi sikere volt. Jól esett látnunk az egyetemi ifjúságot és a clujji uri leányokat székelly viseletben, amint táncolták a csárdást, amely nőta kezd már kimenni a divatból. Az estély rendezésében kiváló munkásságot fejtett ki a Nőegylet tisztikara, választmánya és a lelkes nőtagok sokasága.

A természet világából.

Mi a »Vesztség«. 105 esztendeje lesz annak, hogy Franciaország egyik hegyi falucskájának kovács műhelyéből irtózatos emberi hangok hallatszottak ki s a tömeg hátborzongva várta a következményeket. A kovácsmester fehéren izzó vasa akkor égette ki egyik veszett farkas által megmárt ember sebét, azonban mindhiába, a veszett farkas áldozatai közül 8-an pusztultak el a vesztség kinjaiban. A báméskodó tömegbe ott volt az alig 9 éves Pasteur Lajos nevű kis tímár fiú, ki hazamenve faggatni kezdte az édes apját. »Mondja meg csak édes apám, mitől vesznek meg a kutya vagy a farkasok és miért hálnak meg azok az emberek, akiket a veszett állatok megmártak?« Az édesapa, a napoleoni idők régi őrmestere bölcs felelettel kivágta magát: »Talán az ördög szállja meg, máskülönben kicsi fiam te igen jól tudod, ha az Uristen úgy rendeli, hogy valakinek meg kell hálnia, úgy Isten akarata ellen ember nem tehet semmit.«

Az idő azonban telt a kisiúból természettudós lett, hosszú küzdelem után elért oda, hogy 1885 július 6-án egy jajveszékelt asszony kereste fel, ki veszett kutya által megmárt fiacskáját vitte Pasteurhoz. Pasteur, ki nem volt orvos, nem vállalkozhatott ember oltására, de két híres francia orvosprofesszor kérésére elvégezte már annyi állaton kipróbált oltását, hiszen a kisiú halálát már biztosra vették. A védőoltás sikerült. Világszenzáció lett. A lapok csak erről irtak, ennek eredményeképpen az oroszországi Smolenskből 19 marcona kozák érkezett ismét hozzá, kiket veszett farkas marta meg. A párisi boulevardok járó-kelői, kik még nem voltak kellően tisztában Pasteur korszakalkotó felfedezésével szánakozva nézték az óriási távolságból ideérkezett halálfélelmet magukban viselő oroszokat. Eredmény az lett, hogy valamennyien egészségesen láthatták viszont hazájukat.

A Biblia nem részletezi azt a hatást, amelyet Jézus gyakorolt a kánai nász népre, de Pasteur, mint egy csodátevő mágus járt-kelt az ámuló tömeg között, de ő szerényen visszahúzódott mindenféle ünnepléstől. Ő tudta, hogy egyebet nem csinált, mint embertársait mentette meg a tudatlanságtól. A vesztség okozó bacillus felfedezésével, megtalálta a gyógyítási módot, aminek annyi százezer ember köszönheti életbenmaradását.

Férjehordó hal. Egy méter nagyságra megnövő, a mi viszonyainkhoz képest óriási hal, évtizedeken keresztül azzal vonta magára a halászok és természettudósok figyelmét, hogy a Grönland körül elterülő tengerben mindig is nagy mennyiségben fogták. Hosszu ideig titok fedte az ikrák megtermékenyítési módját, míg revízió alá vették a hal testén elősködő, alig tíz centiméter hosszú élősködőnek hitt állatot. A vizsgálat szenzációs eredménnyel járt, mert a féregnek hitt élősködő millió számra tartalmazta magában a himcsira sejteket. Így megfejtődött a férjehordó hal titka.

Dr. Ferenczi Sándor.

Rovatvezető: IFJ. HADHÁZY SÁNDOR.

Husvét előtti istentiszteletek a cluji templomunkban. A cluji templomunkban március 8-ától kezdve öt vasárnapon át a Teológia Akadémia tanárai fognak délelőtti istentiszteletet tartani a következő sorrendben: március 8-án Dr. Kiss Elek, március 15-én Szent-Iványi Sándor, március 22-én Vári Albert dékán, március 29-én Dr. Varga Béla egyházi főjegyző, április 5-én Gálfi Lőrinc.

A Teológiai Akadémia második műsoros estélyét márc. hó 1-én (vasárnap) d. u. 6 órai kezdettel tartja az unitárius kollégiumban levő püspökségi díszteremben (Calea Marechal Foch 12). Ez alkalomra a gazdag műsor összeállítása a következő: 1. *Schnabel*: »Dicső az Ur«. Éneklí az Akadémia énekkara. 2. *Megnyitó*. Mondja: Vári Albert dékán. 3. »Keresztények-e az unitáriusok?« (Felolvasás.) Tartja: Gálfi Lőrinc teológiai akadémiai tanár. 4. a) *Francoeur—Kreisler*: Siciliano és Rigandon; b) *Brahms*: Valzer A-dur. Hegedűn előadja: ifj. Márkos Albert zeneakadémiai hallgató. Zongorán kíséri: Útő Mária tanárnő. 5. *Szaval*: Nagy Ferenc teológiai akadémiai hallgató. 6. *Petőfi—Lányi Viktor*: »Szülőföldemen«. Éneklí az Akadémia énekkara. — A műsoros estélyre minden hívünket és érdeklődőt meghív és szívesen lát az Igazgatóság. Belépés díjtalan.

Adakozás a braşovi unitárius templomépítés javára (folytatás): Serester Árpád Chichiş 500, Ilyés András 100, Sebestyén Károlyné 100, Szász János 500, Rill Ferenc 100, Bedő Lajos 500, Bedő Irénke és Bedő Emil berendezésre 100—100, Gyerő András 500, Elekes Lajosné szeretetvendégsége 1245, Török Mihály Bordoşiu 100, Incze Lajos perselygyűjtés 40, Taglicht Erzsébet és Ágnes berendezésre 300, özv. Pál Jánosné, Pál Jolán és özv. Demeter Dénesné berendezésre 100—100, Bittermann Emilné 500, Lengyel József 10, Birtalan Dénes 200, Schuster Vilmosné 500, Dr. Sükösd Zsigmond fénykép elhelyezésért 100, Preiszner Péterné és Preiszner Ilona berendezésre 150—150, Unitárius Nőszövetség adománya a nov. 17-én tartott színelőadásból 1500, Hegyi Ferenc 120, Ádám Csaba 700, Lázár Elek

200, Papp Sámuel, Tóth Ferenc, Sándor Gergely, Varga György, Zoltán Ferenc fénykép elhelyezésért 100—100, Török Sándorné, Gyöngyösi Károlyné, Seiffert Jánosné és Stefán Szabinné szeretetvendégsége 700, Bálint László 500, Bálint Áron 500, Szász János munkás 200, Patakí Juliska szeretetvendégsége 255, Máthé Lajos 100, Székely Ferenc 200, Bunika Jánosné 300, id. Nagy Sándor Chichiş 100, Dr. Borbély Ferenc Grind 500, Unitárius egyházközség Pietroasa, Kiss Izabella templomra 100 és berendezésre 150, Asztalos Ferenc Racoşul de sus 250, Fritz Gyuláné Satul Nou 180, Szabó Lajos fűtő 200, Kisgyörgy András perselygyűjtés 125, Römer Györgyné berendezésre 300, templomra 100, özv. Kónya Gáborné 500, Török Mihály Bordosiu 100, Péterfy Albert I. G. Duca 100, Tóth József 200, Göncz Mihály 300, Aschauer Józsefné berendezésre 300, Sütő Gáborné Zárneşti 100, Lengyel József 10, Bálint Áron 500, id. Bálint János és neje fénykép elhelyezésért 500, Szabó Béni 500 leu (folytatjuk). A kegyes adományokat hálás köszönettel nyugtázza *Kovács Lajos* lelkész.

Helyreigazítás. A Közlöny februári számában a 34—36 oldalon beszámoló jelent meg a braşovi unitáriusok ünnepei címen. A 35-ik oldalon a 3-ik bekezdés 5-ik soránál nyomdai hibából egy sor kimaradt s így a közlés a valóságot nem fedi. A Kebli Tanács nevében nem Preiszner Péterné, hanem Bálint János gondnok adott kifejezést annak az örömmek, hogy új templomunkba bemehettünk. Preiszner Péterné beszéde a Nőszövetség nevében hangzott el. *Kovács Lajos* lelkész.

Oradeán is újra éledt a 300 év óta eltemetettnek vélt unitarizmus. Első megnyilatkozása volt 1935 dec. 8-án, Albert Mihály afia házában, Komjátszegi Géza, biharia-i lelkész által végzett istentisztelet, mely alkalomra egybegyűlt unitáriusokkal együtt más vallású érdeklődők is imádkoztak, Isten segédelmét kérve a szervezkedés sikeres munkálásáért. Ezt követte az alakuló közgyűlés, mely egyhangulag Perédi György egyházi tanácsos, lapszerkesztő urat nyilvánította gondnokának; pénztárossá Barla Dezső gyógyszerész, jegyzővé: Vincze Lajos, tisztviselő; egyházfiakká: Albert Mihály és Balázs Gergely fiait választotta. Az istentisztelet helyiségének megfelelő számú ülőhellyel való ellátása végett 40 drb szék beszerzését látta jónak. Ez meg is történt az e célra megajánlott pénzből, úgy, hogy összesen 70—80 ülőhely áll rendelkezésre. A közgyűlés egyelőre abban állapodott meg, hogy a biharia-i lelkész havonta beszolgál. Karácsony másodnapján urvacso-ra-osztással kapcsolatos istentisztelet volt a hívek kívánságára; azóta jan. 19-én és febr. 16-án volt beszolgálás. Kezdő lépések ezek az unitárius egyházi életközösségből kiszakadt oradeai unitáriusok egyházi megszervezésére. Akiknek életutja a szülői hajlékból, szülőföldjük határáról, ezer akadályon át ide vezetett a kenyérkereset küzdelmes munkája közben, figyeljen fel a hirdetésekre, a hívó szavakra. Mindenkit hívunk! Aki megérti a szót, magáévá teszi szándékun-

kat, az eljő, hogy hosszú évek, sőt évtizedek után időnként együtt imádkozzék és dolgozzék hittestvéreivel egyházáért s jövőjéért! Bátoritson Jézus: »Ne félj kicsiny nyáj...!«

Fágáraşi hírek. Ugy tartjuk, hogy aki szeretni tud az adni is tud. Ha ez igaz, úgy a fágáraşi hivek, jóllehet szükös anyagi viszonyok között élnek, nagyszívüek. Alig másfél esztendő leforgása alatt lelkész és az ifjuság Orosz János iparművész kivételében egy csinos és szimbolumokban gazdag faragásu urasztalát készítettetett. A mult ősszel a kötökék és egy modern est tiszta jövedelméből a templom feljárót és templomot a mai kor követelményeinek megfelelően, a színeknek a lelki megnyugvást előidézö, kellö áhítatot keltö hatását figyelembe véve, izlésesen kifestette. Karácsonykor új szószéki- és papiszéki terítöt szenteltünk fel özv. Szalárics Béláné ajándékából. Ez a nagylelkü uriaszony cluji lakös, református. Fágáraşi tartózkodása alatt egy istentiszteletünkön részt vett. Hogy valami nagyon megfoghatta az ö adakozö szívet mutatja a drága ajándéka, mely által emléket állított fel annak a feledhetetlen pillanatnak. A régi bizony elnyütt vagy hiányzó templomfelszerelési tárgyak helyettesítése ill. utánpótlása folyamatban van. Markovits Jánosné egy aranyhímzésü urasztali bársonyterítöt, Mérész Józsefné egy himzett selyem urasztali kegszertakarót, Fodor Lajosné pedig egy urasztali tálcafutöt készített. Itt teljesedésbe megy az Apostol szava: »A szeretet soha el nem fogy.« A kultur- és vallásos munka is folyik csendesesen, de elég szép eredménnyel. Nöegyletünk mult év novemberében egy minden tekintetben jól sikerült müsoros estélyt rendezett. A téli hónapokban hetekint egyszer lelkész vezetésével a lakásán ének- és imaórát tartunk. Látogatottak, gazdagítók, összehozók ezek az esték.

Unitárius konferencia Budapesten. A lelkes magyar ifjuság ez év januárius hó 2—5 napjain téli konferenciát tartott Budapesten. A népes és látogatott felolvasásokon a következö elöadások szerepeltek: »Az evangéliumi missziö«. Elöadók voltak: Birö Lajos, Dr. Csiki Gábor, Ferencz József, Lörinczy Dénes. »Protestántizmus és unitárizmus«. Elöadó Dr. Iván László. »Az elsikkadt hegyibeszéd«. Elöadó Simándy Pál. Bezárö istentiszteletet tartott: Pethö István.

Pályázati hirdetés. Unitárius elemi iskoláink tanítói között leendő kidolgozásra pályázatot hirdetek a következö gyakorlati tétel szakszerü megoldására: »A gyümölcstermelés jelentösége és haszna népünk gazdasági életében.« Pályadíj: 1000 (Egyezer lei). Feltételek: 1. A pályamunkának legalább egy nyomtatott ivnyi terjedelemben, népies ismertetésben fel kell ölelnie: a) a gyümölcstnek, mint egészséges tápláléknak, b) mint jövedelmi forrásnak fontosságát. 2. Ismertetnie kell a gyümölcstfenyésztés körüli szükséges eljárásokat 3. Ismertetnie kell a gyümölcs kezeléséről, eltartásáról és értékesítéséről szükséges gyakorlati tudnivalókat, a tömeges értékesítés megszervezésének módozataira való rámutatással. 4. Gépírással, vagy ídegen kézzel leiratott jelíges pályamunka 1936 június 10-ig

alólirotthoz küldendő be. 5. A nyertes pályamunka a Tanító Egylet tulajdona lesz. Cluj, 1936. febr. 21. *Patakfalvi Zsigmond* egyesületi elnök.

Dr. Gyulay Zoltán hitrokonunkat a kormányzó a debreceni Gr. Tisza István tudományegyetem fizikai tanszékére rk. egyetemi tanárrá nevezte ki. Szívből örvendünk a megérdemelt kitüntetésnek. Tudós afiának még sok szép sikert kívánunk.

A D. F. E. harmadik kulturdélutánja a püspöki lakásban. Városszerte megszokottá vált művészi esemény immár a püspöki lakásban a D. F. E. által rendezendő *kulturdélutánok* minden műsorszáma, mely népes és látogatott közönség részvételével zajlik le. A legközelebbi kulturdélután március 6-án délután 1.36 órai kezdettel lesz a következő gazdag műsorral: 1. Felolvas Báró Huszár Pálné. 2. Játszik a Lakatos-quartett. 3. Énekel Hihn Irén. 4. Zongorázik Zsembery Elvira. 5. Énekel Ürmösi Magda. 6. Verseiből felolvas Florián Tibor. A kulturdélutánra minden érdeklődő szívesen látott vendég.

A főt. püspök ur Bucureștiben. Lapunk zártakor vettük a hirt, hogy a főt. püspök ur óméltósága febr. 26-án az ország fővárosába utazott, hogy tárgyaljon az illetékes kormánytényezőkkal az egyház függő ügyeiről, főképpen pedig a homoródmonti térítések ügyéről. Reméljük, hogy a tárgyalásoknak meg lesz a várva-várt eredménye.

260-dik évfordulója volt február 11-én annak, hogy Ruyter Mihály holland tengernagy a magyar gályarabokat kiszabadította. Ebből az alkalomból a magyarországi református egyház emléktáblát helyezett el a konventi palota falába és rávésette arra a gályarab lelkipásztorok neveit.

Felhívás lelkészekhez! Tisztelettel kérem azon lelkész-társaimat, akik még nem válaszoltak megkereső levelemre, ha nem járulhatnak hozzá, hogy februári kongruájukból levonják a jelzett összeget, küldjék be értesítésüket. A válasz elmaradását beleegyezésnek tekintem. Kollegáimnak eddigi szíves intézkedését hálásan köszönöm s a »Hit- és erkölcsstanra« való előjegyzést tisztelettel kérem.

Dr. Kiss Elek.

Dr. Boros György: Szívemet hozzád emelem. Egy nem unitárius nő kapott ajándékba unitárius nőbarátjától egy imakönyvet, midőn férje meghalt. »Hálásan köszönöm kedves barátom. Az Isten fizesse meg, mert ezek a gyönyörű imádságok az én nagy bánatomban egészen megnyugtadják a lelkemet és megvigasztalják a szívemet.«

Gyászhir. Ifj. Bedő Árpád, Bedő Árpád Isla-i lelkész 19 éves fia február 6-án hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. A megszorodott szívű szülőknek, testvéreknek, nagyszülőknek adjon a jóságos Isten vigasztalódást, az elhunytak pedig békességet, lelki üdvösséget.

Nemzetközi vasárnap. Tizenhat oldalra terjedő csinos füzet, amely Dr. Boros György püspök ur körlevelét és imáját, valamint Szent-Iványi Sándor ez alkalommal Clujon a templomban mondott beszédét tartalmazza. A nemzetközi vasárnapon nagy és lelkes közönség hallgatta az istentiszteletet, amely mindenképpen méltó volt a nagy naphoz. A füzet megvásárlását melegen ajánljuk, mert aki jelen volt az istentiszteleten, annak egy boldog, áldott emlék, aki pedig nem volt jelen elolvasás által részévé válik az áldott perceknek. Megrendelhető az Unitárius Sajtó- és Iratterjesztőnél Cluj, Unitárius kollégium.

Néhai József János hátramaradt verseinek kötete »*Firtosi rezedán*« cimen fog megjelenni 40 lei árban s az előfizetés Bányai János geológushoz, a »Székelység« szerkesztőjéhez küldendő Odorheiu-ra.

Balázs Ferencnek »A rög alatt« című 300 oldalas munkája 80 lei előfizetés ellenében kapható, bolti ára 120 lei lesz. Megrendelhető »Ave« Tanka Károly, Turda cimen.

Erdélyi Fekete Lajos: Ének a viharban. Regény. Ezen cím alatt e mű március havában hagyja el a sajtót, amely kb. 14 – 15 iv terjedelmű önálló, érdekfeszítő kedves olvasmányu regénynek ígérkezik. Felhívjuk ezen örvendetes eseményszámba menő vállalkozásra olvasó közönségünk figyelmét. Előjegyzés Erdélyi Fekete Lajos unitárius lelkész, Ormeniş H. Jud. Treiscaune címre küldendő.

Dr. Gál Kelemen tb. igazgató »*A Kolozsvári Unitárius Kollégium Története*« című 2 kötetes nagy műve 300 lei, amatőr pld. vászonkötésben 500 lei. Megrendelhető, amíg a kevés készlet még tart, az »Unitárius Iratterjesztőnél« Cluj, Unitárius Kollégium. Ugyanott megrendelhető a Dávid Ferenc Egylet története 20 lei.

Szerkesztői üzenetek. K. L. BR. A névsort köszönjük. A javításokat eszközölni fogjuk. Ha még 15 kartársunk ily komolyan venné lapunk ügyét, nem 20, hanem 40 oldalon tudnók a Közlönyt megjelentetni. A magánügyben tett szivességért is hálás köszönet.

TÖBBÉKNEK. A Dávid Ferenc Egylet az Unitárius Egyház belmissziói szerve lévén, ennek minden ügyében való levelezés portómentes. De kérjük a hivatalos közleményeket az Egyletnek, és nem egyes tisztviselőknek címezni, mert a tisztviselő nevére való címzés félreértésre adhat okot. — A nyugtázást térszűke miatt jövő számunkban közöljük.

Az Unitárius Közlöny megjelenik havonta. Szerkesztő: Benczédi Pál

Tipografia „ORIENT“ Cluj, Str. Iuliu Maniu 8.